

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

November 2021

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

forvaltning af tilskud til landbrugere

Vedrører:**Statsrevisorernes beretning nr. 15/2020 om forvaltning af tilskud til landbrugere**

14. oktober 2021

RN 710/21

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris redegørelse af 14. september 2021

1. Rigsrevisionen vurderer i dette notat de initiativer, som ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri har iværksat som følge af Statsrevisorernes bemærkninger og beretningens konklusioner.

Konklusion

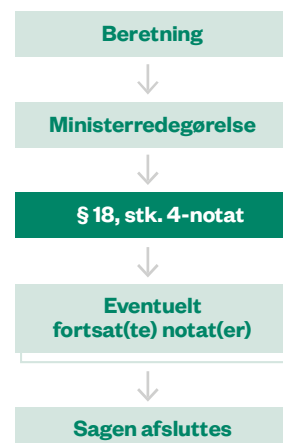
Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri oplyser, at beretningens kritik understreger behovet for en målrettet indsats. Ministeren har derfor fremlagt 7 nye initiativer, der er et direkte svar på kritikken. Ministeren oplyser, at initiativerne er omfattende og retter sig mod både Landbrugsstyrelsen og hele ministerområdet. Ministeren vil have et stort og vedvarende fokus på gennemførelsen af initiativerne.

Initiativerne vedrører Landbrugsstyrelsens kontrol af bagvedliggende ejerforhold, et konkret sagsforløb med 4 ansøgninger med samme bagvedliggende ejerforhold, Landbrugsstyrelsens øvrige væsentlige kontroller på tilskudsområdet samt kvaliteten af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris tilskudsforvaltning og kontrolvirksomhed og departementets tilsyn hermed.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri oplyser endvidere, at ministeren har fremlagt en 10-punktsplan, hvori det er et helt centralt punkt, at der skal være en sund forvaltningskultur på hele ministerområdet. Der skal derfor igangsættes et serviceeftersyn af andre væsentlige opgaveområder i ministeriet.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris udarbejdelse af en fremadrettet kontrolmodel for omgåelse og resultatet af ministeriets bagudrettede gennemgang af landbrugsbedrifter, hvor der historisk har været risiko for omgåelse
- Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris udredning om visse faktiske og retlige forhold i forbindelse med behandlingen af et konkret sagskompleks og departementets efterfølgende godkendelse af Landbrugsstyrelsens administrationsgrundlag

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

- resultatet af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris gennemgang af 26 øvrige tilskudssager
- Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris udarbejdelse af en styrket tilsynsplan, resultatet af en ekstern analyse af Landbrugsstyrelsens væsentligste opgaver og resultatet af et serviceeftersyn af andre væsentlige opgaveområder i ministeriet.

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i maj 2021 en beretning om forvaltning af tilskud til landbrugere. Beretningen handlede om, hvorvidt Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri havde sikret en korrekt forvaltning af tilskud til landbrugere i perioden 2014-2019.

3. Statsrevisorerne kritiserede skarpt, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri i perioden 2014-2019 ikke havde sikret en korrekt og tilstrækkelig kontrol af tilskud til landbrugere. Den utilstrækkelige kontrol medførte risiko for, at nogle landbrugere uberettiget havde fået tilskud, og at Danmark skulle tilbagebetale EU-tilskud som følge af underkendelser fra Europa-Kommissionen.

Statsrevisorerne fandt, at det i den forbindelse var en skærpende omstændighed, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri ikke havde styrket kontrollen eller ændret administrativ praksis, selv om Landbrugsstyrelsen siden 2005 havde vidst, at det medførte, at nogle landbrugere havde kunnet opnå uretmæssige fordele. Det var ligeledes en skærpende faktor, at miljø- og fødevarerministeren i 2018 godkendte et administrationsgrundlag, som ikke sikrede en forvaltning i overensstemmelse med EU-forordningen, idet Landbrugsstyrelsen fortsatte sin praksis med at administrere efter CVR-numre.

4. Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Gennemgang af ministerens redegørelse

5. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri oplyser i sin redegørelse, at ministeren har noteret sig den skarpe kritik af, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri i perioden 2014-2019 ikke havde en korrekt og tilstrækkelig kontrol af tilskud til landbrugere. Ministeren oplyser videre, at både ministeren og ministeriet tager kritikken dybt alvorligt.

Ministeren fødevarer, landbrug og fiskeri oplyser videre, at beretningens kritik understreger behovet for en målrettet indsats. Ministeren har derfor fremlagt 7 nye initiativer, der er et direkte svar på kritikken. Ministeren oplyser, at initiativerne er omfattende og retter sig både mod Landbrugsstyrelsen og hele ministerområdet. Ministeren vil have et stort og vedvarende fokus på gennemførelsen af initiativerne.

De 7 initiativer omfatter:

- en fremadrettet kontrol af landbrugeres bagvedliggende ejerforhold
- en bagudrettet systematisk gennemgang af bedrifter med risiko for omgåelse
- en faktuel udredning af et konkret problematisk sagsforløb
- styrkelse af departementets tilsyn med hele ministerområdet
- et eftersyn af andre risikoområder under ministeriet
- en yderligere styrkelse af indsatsen for en god forvaltningskultur
- en ekstern analyse af Landbrugsstyrelsens væsentligste opgaver.

Landbrugsstyrelsens kontrol af bagvedliggende ejerforhold

6. Statsrevisorernes kritik var bl.a. baseret på, at selskaber med sammenfald i ejerkredsen i 2019 havde ansøgt om og fået udbetalt 888 mio. kr. i direkte støtte. Selskaberne havde fået tilsagn om tilskud fra miljøteknologiordningerne for 68 mio. kr. i perioden 2014-2019. I ingen af tilfældene havde Landbrugsstyrelsen sikret sig, at der ikke var udbetalt uretmæssige tilskud.

7. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri oplyser, at der efter modtagelsen af beretningen er indført et midlertidigt stop i Landbrugsstyrelsens udbetalinger i sager, hvor en landbruger har opsplittet sin bedrift i flere selskaber, indtil en kontrolmodel for omgåelse kan implementeres. Dette gælder på alle ordninger, hvor problematikken kan gøre sig gældende, og ikke kun for de konkrete ordninger, som Rigsrevisionen undersøgte. Ministeren oplyser videre, at der hurtigst muligt skal udvikles en effektiv, fremadrettet kontrolmodel for omgåelse. Det er vigtigt, at kontrolmodellen opfylder kravene i EU-reglerne, og derfor vil kontrolmodellen blive drøftet med Europa-Kommissionen, inden den implementeres.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri oplyser, at der på baggrund af samme kritikpunkt skal foretages en systematisk gennemgang af landbrugsbedrifter, hvor der historisk har været risiko for omgåelse som følge af manglende kontrol af opsplittning af bedrifter. Gennemgangen skal omfatte alle sager, hvor det under hensyntagen til forældelse og andre regler er muligt at rejse tilbagebetalingskrav. På baggrund af gennemgangen kan der blive rejst konkrete tilbagebetalingskrav, hvor dette er muligt. Landbrugsstyrelsen er blevet bedt om hurtigst muligt at tilrettelægge en effektiv metode for gennemgangen.

8. Rigsrevisionen finder ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris initiativer positive. Rigsrevisionen vil fortsat følge, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri udarbejder en fremadrettet kontrolmodel for omgåelse, og resultatet af ministeriets bagudrettede gennemgang af landbrugsbedrifter, hvor der historisk har været risiko for omgåelse.

Sagsforløb med 4 ansøgninger med samme bagvedliggende ejerforhold

9. Statsrevisorernes kritik var bl.a. baseret på, at Rigsrevisionens gennemgang af sagsbehandlingen af 4 ansøgninger om tilskud under ordningen "Modernisering af slagtesvinestalde 2016" viste, at Landbrugsstyrelsen foretog flere modstridende juridiske vurderinger af, om ansøger forsøgte at omgå støtteloftet, men endte med at behandle ansøgningerne. Landbrugsstyrelsen orienterede Miljø- og Fødevarerministeriets departement om, at det var sket under pres fra erhvervsorganisationen Landbrug & Fødevarer. Sagskomplekset var foreløbig underkendt af Europa-Kommissionen.

10. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri oplyser, at der gennemføres en udredning om visse faktiske og retlige forhold i forbindelse med dels behandlingen af et konkret sagskompleks, dels departementets efterfølgende godkendelse af Landbrugsstyrelsens administrationsgrundlag. Udredningen skal vurdere, om der er sket tilside-sættelse af gældende ret. Ministeren oplyser videre, at der på baggrund af udredningen kan tages nærmere stilling til grundlaget for eventuelt at søge enkeltpersoner draget til ansvar.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri oplyser videre, at et kommissorium for den faktuelle udredning er sendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg til orientering den 1. juli 2021, og at arbejdet med udredningen er påbegyndt. Efter kommissoriet skal Europa-Kommissionens endelige afgørelse i sagskomplekset indgå i udredningen. Denne afgørelse forventes at foreligge i efteråret 2021, og udredningen skal foreligge snarest muligt derefter.

11. Rigsrevisionen finder ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris initiativ positivt. Rigsrevisionen vil fortsat følge resultatet af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris udredning om visse faktiske og retlige forhold i forbindelse med behandlingen af et konkret sagskompleks og departementets efterfølgende godkendelse af Landbrugsstyrelsens administrationsgrundlag.

Landbrugsstyrelsens øvrige væsentlige kontroller

12. Statsrevisorernes kritik var bl.a. baseret på, at Rigsrevisionen i 26 ud af 50 gennemgåede tilskudssager havde identificeret én eller flere mangler, som betød, at der ikke blev givet tilsagn om tilskud og udbetalt tilskud i overensstemmelse med de fastsatte krav.

13. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri oplyser, at der skal rettes op på de fejl, som Rigsrevisionen fandt i sagsbehandlingen af 26 øvrige sager under miljøteknologiordningerne.

14. Rigsrevisionen finder ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris initiativ positivt. Rigsrevisionen vil fortsat følge resultat af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris gennemgang af 26 øvrige tilskudssager.

Tilskudsforvaltning, kontrolvirksomhed og departementets tilsyn

15. Statsrevisorerne fandt det hensigtsmæssigt, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri på baggrund af beretning nr. 22/2016 om kvotekonzentrationen i dansk fiskeri, beretning nr. 1/2018 om tilskud på fiskeriområdet, beretning nr. 10/2019 om kontrol med dyretransporter og beretning nr. 15/2020 om forvaltning af tilskud til landbrugere vurderer kvaliteten af ministeriets tilskudsforvaltning og kontrolvirksomhed samt departementets tilsyn hermed.

16. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri oplyser, at det er besluttet, at der vil ske en væsentlig styrkelse af det departementale tilsyn. Der er pr. 1. august 2021 oprettet et tilsynskontor i departementet. Det skal bl.a. sikre, at der bliver reageret hurtigt på risici. Der vil endvidere blive udarbejdet en styrket tilsynsplan, som skal sikre tilsyn på alle relevante områder.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri oplyser videre, at ministeren har fremlagt en 10-punktsplan, hvori det er et helt centralt punkt, at der skal være en sund forvaltningskultur på hele ministerområdet. Der skal derfor igangsættes et serviceeftersyn af andre væsentlige opgaveområder i ministeriet, og den eksisterende plan bliver fulgt op af en række konkrete tiltag.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri oplyser endelig, at der skal gennemføres en ekstern analyse af Landbrugsstyrelsens væsentligste opgaver. Svagheder og risici i Landbrugsstyrelsens opgavevaretagelse skal identificeres, og fremadrettede løsninger på problemerne skal udpeges.

17. Rigsrevisionen finder ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris initiativer positive. Rigsrevisionen vil fortsat følge ministeriets udarbejdelse af en styrket tilsynsplan, resultatet af en ekstern analyse af Landbrugsstyrelsens væsentligste opgaver og resultatet af et serviceeftersyn af andre væsentlige opgaveområder i ministeriet.

Lone Strøm